

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๒๔)

เรื่อง ฉลาก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๒๓) เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๓

ข้อ ๒ ให้อาหาร ดังต่อไปนี้ต้องมีฉลาก

(๑) อาหารควบคุมเฉพาะหรืออาหารที่กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน

(๒) อาหารที่ผลิตโดยผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตอาหาร

(๓) อาหารที่นำเข้าเพื่อจำหน่าย ไม่ว่าจะนำมาผลิตอีกหรือไม่ก็ตาม

(๔) อาหารอื่นที่จำหน่ายนอกจากที่กำหนดไว้ใน (๑) (๒) และ (๓) ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก

ข้อ ๓ ฉลากของอาหารที่จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค ต้องมีข้อความ เป็นภาษาไทยแต่จะมีภาษาต่างประเทศด้วยก็ได้ และจะต้องมีข้อความแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้ เว้นแต่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะยกเว้นให้ไม่ต้องระบุข้อความหนึ่งข้อความใด

(๑) ชื่ออาหาร

(๒) เลขทะเบียนตำรับอาหาร

(๓) ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต หรือของผู้แบ่งบรรจุเพื่อจำหน่าย

แล้วแต่กรณี อาหารที่ผลิตในประเทศอาจแสดงสำนักงานใหญ่ของผู้ผลิต หรือของผู้แบ่งบรรจุก็ได้ ในกรณีที่เป็นการนำเข้าให้แสดงประเทศผู้ผลิตด้วย

(๔) ปริมาณสุทธิของอาหารเป็นระบบเมตริก

(ก) อาหารที่เป็นผงหรือแห้ง ให้แสดงน้ำหนักสุทธิ

(ข) อาหารที่เป็นของเหลว ให้แสดงปริมาตรสุทธิ

(ค) อาหารที่มีลักษณะครึ่งแข็งครึ่งเหลว อาจแสดงเป็นน้ำหนักสุทธิหรือปริมาตรสุทธิก็ได้

กรณีที่เป็นการนำเข้าในภาชนะบรรจุปิดสนิท ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วย เรื่อง อาหารที่บรรจุในภาชนะบรรจุปิดสนิท นอกจากต้องแสดงปริมาณสุทธิแล้ว จะต้องแสดงน้ำหนักเนื้ออาหาร (drained weight) ด้วย

(๕) ส่วนประกอบที่สำคัญเป็นร้อยละของน้ำหนัก ให้แสดงเรียงตามลำดับปริมาณจากมากไปน้อย กรณีที่เป็นอาหารซึ่งต้องเจือจางหรือทำละลายก่อนบริโภค ให้แสดงส่วนประกอบของอาหารเมื่อเจือจางหรือทำละลายตามวิธีปรุงเพื่อรับประทานตามที่แจ้งไว้บนฉลาก ยกเว้นอาหารที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กำหนดให้แสดงเป็นอย่างอื่น

(๖) วัน เดือน และปีที่ผลิต สำหรับอาหารที่เก็บไว้ได้ไม่เกิน ๕๐ วัน หรือเดือนและปีที่ผลิตสำหรับอาหารที่เก็บไว้ได้เกิน ๕๐ วัน โดยมีความว่า "ผลิต" กำกับไว้ด้วย

(๓) วัน เดือน และปีหมดอายุการใช้ โดยมีข้อความว่า
“หมดอายุ” กำกับไว้ด้วย

(๔) ประเภทหรือชนิดของอาหาร

(๕) คำแนะนำในการเก็บรักษา

(๑๐) วิธีปรุงเพื่อรับประทาน

(๑๑) ข้อความว่า “ใช้วัตถุดิบเสีย” ตามการใช้

(๑๒) ข้อความว่า “เจือสี” ตามการใช้

(๑๓) ข้อความว่า “ใช้วัตถุดิบปรุงแต่งรสอาหาร” ตามการใช้วัตถุดิบปรุงแต่งรสอาหารตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง วัตถุดิบปรุงแต่งรสอาหาร

(๑๔) วิธีการใช้และข้อความที่จำเป็นสำหรับอาหารที่มุ่งหมายจะ
ใช้กับทารกหรือเด็กอ่อนหรือบุคคลกลุ่มใดใช้โดยเฉพาะ

ข้อ ๔ ฉลากของอาหารที่มีได้จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค แต่จำหน่าย
ให้กับผู้ปรุง หรือผู้จำหน่ายอาหาร ให้แสดงฉลากตามข้อ ๓

ข้อ ๕ ฉลากของอาหารที่มีได้จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค และมีใช้
อาหารที่ต้องแสดงฉลากตามข้อ ๓ หรือข้อ ๔ ต้องมีข้อความเป็นภาษาไทย เว้นแต่
อาหารที่นำเข้าอาจแสดงข้อความเป็นภาษาอังกฤษก็ได้ และอย่างน้อยต้องมี
ข้อความดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและประเภทหรือชนิดของอาหาร

(๒) เลขทะเบียนตำรับอาหาร

(๓) ปริมาณสุทธิของอาหารเป็นระบบเมตริก

(๔) ชื่อผู้ผลิตและประเทศที่ผลิต

ข้อ ๖ ฉลากของอาหารที่ผลิตเพื่อส่งออก จะแสดงข้อความเป็นภาษาไทยก็ได้ แต่ต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่ออาหารในทางการค้า
- (๒) เลขทะเบียนตำรับอาหาร
- (๓) ปริมาณสุทธิ
- (๔) ข้อความ “ผลิตในประเทศไทย”

ข้อ ๗ ฉลากอาหารใดก็ตาม ถ้าสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเห็นสมควรอนุญาตให้เพิ่มข้อความตามที่ขออนุญาต หรือเห็นสมควรให้เพิ่มข้อความใด ให้แสดงข้อความนั้นไว้ในฉลาก

ข้อ ๘ ฉลากของอาหารตามข้อ ๒ ต้องส่งมอบให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาตรวจอนุมัติให้ใช้ก่อนนำไปใช้

ข้อ ๙ ฉลากของอาหารต้องปิด ตัด หรือแสดงไว้ในที่เปิดเผยที่ภาชนะบรรจุ และ/หรือหีบห่อของภาชนะบรรจุอาหารและมองเห็นได้ชัด

ข้อ ๑๐ ฉลากของอาหารต้องมีข้อความ รูป รูปภาพ รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือเครื่องหมายการค้า ที่แนะนำผลิตภัณฑ์ชนิดนั้น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งอาจทำให้เข้าใจผิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เหล่านั้นกับอาหาร

ข้อ ๑๑ ฉลากพิมพ์ ข้อความ รูป รูปภาพ รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือเครื่องหมายการค้า นั้นต้องไม่เป็นไปในทำนองโอ้อวด และต้องไม่มีความหมายซึ่งอาจทำให้เข้าใจว่า ข้อความ รูป รูปภาพ รอยประดิษฐ์ เครื่องหมายหรือเครื่องหมายการค้า แสดงถึงชื่ออาหาร ส่วนประกอบของอาหาร อัตราส่วนของ

อาหาร ปริมาณของอาหาร หรือแสดงถึงสรรพคุณของอาหารอันเป็นเท็จหรือ
ซึ่งเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อ หรืออาจทำให้เข้าใจผิดว่าวัตถุตาม
ข้อความ ข้อ รูป รูปภาพ รอยประดิษฐ์ เครื่องหมายหรือเครื่องหมายการค้า
ดังกล่าวผสมอยู่ในอาหารโดยที่ไม่มีวัตถุนั้นผสมอยู่ หรือมีผสมอยู่ในปริมาณ
ที่ไม่อาจแสดงสรรพคุณได้

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ฉลากใดมีภาษาต่างประเทศด้วย ข้อความในฉลากนั้น
ต้องมีความหมายอย่างเดียวกันกับภาษาไทย

ข้อ ๑๓ ข้อความในฉลากต้องปรากฏให้เห็นชัดที่ภาชนะบรรจุอาหาร
และ/หรือหีบห่อของภาชนะที่บรรจุอาหารและอ่านได้ง่าย

การแสดงข้อความตามข้อ ๓ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗)
ให้แสดงไว้ที่ส่วนสำคัญของฉลาก (Principal display panel) ฉลากใดที่ไม่อาจ
แสดงข้อความดังกล่าวไว้ได้ทั้งหมด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาจจะ
ยกเว้นให้แสดงไว้ที่ส่วนอื่นของฉลากได้

ข้อ ๑๔ การแสดงสีของพื้นฉลากและสีของข้อความในฉลาก ต้องใช้สี
ที่ตัดกันซึ่งทำให้ข้อความที่ระบุอ่านได้ชัดเจน ขนาดของตัวอักษรหรือบริเวณพื้นที่
ในฉลากที่ระบุข้อความนั้น ต้องมีขนาดตัวอักษรสัมพันธ์กับขนาดของพื้นที่ของ
ฉลาก เว้นแต่ข้อความดังกล่าวไปนั้นต้องมีขนาดตัวอักษรและแบบตามที่สำนักงาน
คณะกรรมการอาหารและยาเห็นสมควร

(๑) เลขทะเบียนคำรับอาหาร

(๒) ข้อความที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเห็น

สมควรให้ระบุหรือกำหนดให้ระบุ

ข้อ ๑๕ ถ้าในฉลากนมเครื่องหมายการค้าแสดงไว้ต้องมีคำว่า เครื่อง
หมายการค้า หรือ คำว่า ตรา กำกับไว้ด้วย เว้นแต่สำนักงานคณะกรรมการอาหาร
และยาจะยกเว้นให้ไม่ต้องระบุ

ข้อ ๑๖ ชื่ออาหารตามข้อ ๓ (๑) ต้องไม่เป็นไปในทำนองโอ้อวด
ไม่เป็นเท็จ ไม่เป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อทำให้เข้าใจผิดหรือขัดกับ
วัฒนธรรมอันดีงามของไทย หรือสื่อไปในทางทำลายคุณค่าของภาษาไทยและ
ข้อความต่อเนื่องกันในฉลากอาหาร ขนาดของตัวอักษรใกล้เคียงกัน ในกรณี
ไม่อาจแสดงได้หมดในบรรทัดเดียวกัน อาจแยกเป็นสองบรรทัดก็ได้ หรือในกรณี
ที่ไม่อาจใช้ขนาดของตัวอักษรใกล้เคียงกัน ให้ใช้ขนาดของตัวอักษรตามที่
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเห็นสมควรก็ได้ และให้ใช้ชื่ออย่างหนึ่ง
อย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อเฉพาะของอาหาร ชื่อสามัญหรือชื่อที่ใช้เรียกอาหาร
ตามปกติ
- (๒) ชื่อที่แสดงประเภทหรือชนิดของอาหาร
- (๓) ชื่อทางการค้า การใช้ชื่อนี้จะต้องมีข้อความแสดง
ประเภทหรือชนิดของอาหารประกอบชื่ออาหาร

ในกรณีที่มีชื่ออาหารเป็นภาษาต่างประเทศด้วย ขนาดของตัวอักษรที่
แสดงชื่ออาหารเป็นภาษาไทย ต้องมีขนาดไม่เล็กกว่าขนาดของตัวอักษรที่แสดง
ชื่ออาหารเป็นภาษาต่างประเทศ

เพื่อบ่งชี้ไม่ให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดเกี่ยวกับอาหาร สำนักงานคณะกรรมการ
อาหารและยาอาจกำหนดให้ระบุข้อความหนึ่งข้อความใดประกอบชื่ออาหาร เช่น

สารที่ใช้บรรจุ (Packing media) กรรมวิธีการผลิต รูปลักษณะของอาหาร ชนิด หรือส่วนของพืชหรือสัตว์ที่เบนต้นกำเนิดของอาหาร

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่ฉลากของอาหารที่ได้อนุญาตไว้แล้วตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ลงวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่ได้จัดทำฉลากไว้ใช้ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ และฉลากนั้นมีข้อความที่แตกต่างไปจากข้อความที่กำหนดใหม่ไว้ในฉลากตามประกาศฉบับนี้ ให้ใช้ฉลากนั้นต่อไปพลางก่อนจนกว่าจะได้รับอนุญาต หรือถึงวันที่อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาตให้ใช้ฉลากนั้นต่อไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๔

ส. พรวงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข